

Nº. 40.

De prijs der **Advertentiën** is **50 cents** voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

van diverse Meubilaire goederen, enz., enz. (1588)

kunde verwonderde — als het nog astronomie was, zou het hem niet verwonderd hebben. De studie der he-

De ondergeteekenden zullen op hante
VENDUTIE

van VRIJDAG aanstaande verkoopen voor rekening
van belanghebbenden:

EENE PARTIJ BLADKOPER EN DITO SPIJKERS
afkomstig van het Nederl. schip **JOHANNA MARIA**,
kapit. **M. A. Overgaauw**.

(1391) ABEELDEN DENNISON & Co.

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag aanstaande van **Abeelen, Dennison & Co.**
zal mede worden verkocht:

Een Factuur Gala-, Witte- en Bonte Hemden,

10 KISTEN PROVISIEN IN BLIK,

geparfumeerde Zeep, Parfumeriën, Lijnwaden, Ameri-
caansch Meel, Djagong, Padaung Koffij, Afbraak,

1 partijtje ZOUT VLEESCH en SPEK

en

wegens vertrek:

Eene VIS-à-VIS en eene KOETS

COUPÉ. (1418)

VENDUTIE

Op Zaterdag, den 22sten Mei 1858,

ten huize van den WelEd. Gestr. Heer

Mr. K. H. NOLTHENIUS, op Salemba,

door Gebr. **ROSELJE & Co.**

Van eenen netten inboedel, bestaande uit: diverse
**Mahonij- en andere houten meubelen, Spie-
gels, Lampen, Schilderijen, Plect-, Kristal-
en Glaswerk, Porcelain, eene perfecte PIANO**,
etc. Voorts: **Rijtuigen, hardlopende Wagen-
paarden, Een goed gedresseerd heeren Rij-
paard**, geschikt voor de dienst bij de Schutterij;
**Een zeer mak en goed gedresseerd dames
Rijpaard**, een partij fraaie **Bloemen in Potten**,
etc. (1585)

HOUT-VENDUTIE

Op Dingsdag, den 25sten Mei 1858

op het Heemradenplein door

JOHN PRYCE & CO.

à 2 pCt. Vendusalarij,

van groote

Djatiehouten BALKEN

DOODKISTPLANKEN, KROMHOUTEN, ENZ.
(1420)

BOEKEN-VENDUTIE

Op Woensdag den 26sten Mei

des avonds ten 1/2 8 ure in een der lokalen van de

Societeit de Harmonie, door de Boekhandelaren

VAN HAREN, NOMAN & KOLFF.

Eene uitmuntende verzameling waaronder
bekende **Geschied-, Krijgs- en Opvoed-
kundige Werken, Klassieken, enz.**; **Wagenaar**,
Vaderlandsche Geschiedenis in 57 deelen;
Indisch Staatsblad 1816—1857; **van der Palm's** Bijbel;
Dictionnaire de l'Academie Française; twee groote **Aard-
en Hemel-Globes**, enz., benevens een restant groote
Engelsche Staalgravures.

De Catalogus wordt Zaterdag met de **Java-Bode** ver-
spreid, en is gratis te bekomen bij

(1409) **VAN HAREN, NOMAN & KOLFF.**

mellighamen was een verheffende en veredelende taak;
maar scheikunde.... Ik verdedigde de scheikunde. Wat
kon meer belangwekkend zijn, vroeg ik dan de zamen-
stelling te kennen van de lucht, die wij inademen; wat
meer merkwaardig dan de proeven, welke toonden, hoe
eene schijnbare enkelvoudige stof verdeeld kan worden
en weder verdeeld in een menigte elementen. Ik had nog
meer gronden, om mijn geliefkoosde bezigheid te ver-
dedigen. Ik vervolgde dus mijne proefnemingen, maar
in een paar gevallen al heel ongelukkig. Nu maak ik
niet eens melding van mijne morgenjassen, die allen
door de scherpe zuren, welke ik mengde, vol gaten wa-
ren, en aan mijne handen, die nu eens blaauw, dan
weder, bruin en bij sommige gelegenheden grasgroen
waren denk ik zelf niet. Maar een gevolg van mijn
liefde voor de scheikunde, dat mijn echtgenoot vreese-
lijk ergerde, kan ik niet met stilzwijgen voorbijgaan.
Een oude tante, mevrouw Le Marchant, ongetrouwd
en schatrijk, kwam ons voor het eerst bezoeken. Ik
moest haar het geheele huis laten zien en zij prees al
wat zij zag. Ik was er in stilte over verheugd, toen
zij er op aandrong, om ook mijn laboratorium te zien,
en niet weinig geveid, toen zij mij prees over het
nuttig besteden van mijne ochtenden. Den vorigen
dag was ik druk bezig geweest en er stonden toevallig
nog een menigte doozen en flesschen op de tafel, ge-
vuld met allerlei praeparaten en mengsels. Mevrouw

ALLSOPP'S PALE ALE,

op fust,

MADERA-EN PORTWYN,

op fust en afgetapt.

1380)

VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

RESTAURATIE van F. TENTEE geb. Joukes.

SCHILDPADSOEP.

Op den 20sten dezer zal, gedurende den loop van den
dag, bij de ondergeteekende verkrijgbaar zijn,

echte en nagmaakte **SCHILDPADSOEP**,

à Contant.

1582.

F. TENTEE.

geb. Joukes.

Mad. LEROUX CORNUT,

à Rijswijk.

VIENT DE RECEVOIR DE PARIS:

Cafetas blanc, mûré antique, Satin blanc et rose,
blonde gaze, gaze fantaisie, robes Jaconas et Organdi
à quilles, Chapeaux de dames richement garnis, Chemi-
settes à manches, Col-manchettes-Parisiens, bas de soie
pour Dames, Ajouats blanc de toute sorte, dentelle:
Valenciennes, Neuville et Malines, Broderies assorties,
Rubans de soie, Satin riches et Velours de Couleurs
brillantes, Voiles de mariées, Coiffures Regina et Im-
pératrices, Garnitures, Chenille et Dentelles, Parures:
Marguerite, Guirlande, etc. Jupons blanc volants, Coiffures
en fleurs, bottes Camélias et roses assorties.

Crinolines pour la toilette du Théâtre et autres.

Madame Leroux se recommande de nouveau pour
la confectionnement de Robes, Corsets, etc. aussi bien
pour l'Intérieur que pour Batavia; elle possède pour
cela un mannequin pour la perfectionnement de son
travail. (1578)

Pas ontvangen per A. R. Falck

eenige prachtige Engelsche jagtgeweeren en Revolvers;
gekleurd flanel, linnen drill en piqué. (1579)

VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

TOKO RIJSWIJK.

Pas uitgekapt

een zeer elegant factuur **MEDAILLONSSCHIL-
DERIJEN**, groot soort, benevens Porseleinen en
Bronzen Hang- en Tafel-

MODERATEUR LAMPEN.

(1568)

J. C. SAJERS.

Wordt in leen gevraagd

eene som van zes of zeven duizend Gul-
den onder borgtocht en tegen eene rente van drie kwart
of des noods één procent 's maands.

Adres onder letter M. bij het Bureau van de

(1565)

Java-Bode.

LET WEL!!!

Bij de ondergeteekende kan men tegen bilijken prijs,
eten buiten 's huis bekomen.

Mevrouw RITTER.

Woonplaats **Goenoeng-Saharie.**

(1572)

TOKO RIJSWIJK.

Debiteuren aan de onthbondene firma **VAN GENT**
worden voor het laatst verzocht om vóór het
dezer maand han debet te willen aanzuiveren,
neer zij zich voor geregtelijke vervolgingen
vrijwaren.

J. C. SAYERS

BATAVIA, den 15de Mei 1858.

Per Koningin der Nederlanden:

VAN LIVERPOOL ONTVANGEN:

Engelsche rijk gemonteerde, zilver plecten **WA**

TUIGEN voor 2 en 4 paarden; **BENDIE-TUIG**

Echte lederen **PATENT KOFFERS** voor de
mail; eene aanzienlijke partij **FILT**; Dames-, Heer-
KINDER-ZADELS; GELD-LAADJES;

Engelsche Fancy Beschuit

in soorten.

(1402)

ABEELDEN DENNISON &

Ontvangen bij Olislaeger,

Juwelier- en Goudsmid. — Rijswijk

Een Factuur **PARFUMERIEN** van de S
Hygiénique, **LUXE-ARTIKELEN, ZAK-FLACONS**

MOMENTANEMENT GANG PATJANONGAN

MR. DUBRAY,

Facteur de piano's brevet

De retour de son voyage dans Java,
tinne comme précédemment ses abon-
d'accords de piano à 25 florins par tri-
deux fois par mois.

Un ouvrier de la maison de Paris, fera les v
de l'intérieur, pour les accords et reparations.
à vendre, — garantis 10 ans contre toute fracture.
sique diverse; méthodes et études pour piano de
**Hünter, Kalkbrenner, Carpentier. — A. B. C. de Pa-
id. méthode de chant. Partitions d'opéras. Papier
Violons, Alto, Clarinettes, Instruments de cuivre,
Réparation d'Orgues à monivelle et autres.**

Van Parijs ontvangen:

Eenige bijzondere fraaie, à la Prince Imp

KINDER-WACENTJES

ook Tuig met zilver gemonteerd, voor kleine pa

(1401)

ABEELDEN DENNISON EN

ONTVANGEN:

Gibus en Zijden Hoeden,

à f 40, — Contant.

Bij

(1447)

W. PADDINGEE.

Le Marchant greep terstond naar een groote karaf, ge-
vuld met een helder kleurloos vocht. Ze schonk daar-
van in een glas en zette het aan haar lippen met de
woorden: «dat is helder water: ik heb dorst.» Ik keerde
mij juist vroeg genoeg om, om haar het glas uit de
hand te slaan en riep uit: 't is vergift!

«Hoe is 't mogelijk,» riep de oude dame. Ik dacht
dat het zuiver, helder welwater was.»

«Laat tante zich toch niet vergifigen,» zeide Beaumont
op scherpen toon.

«O, ik zal wel oppassen er niet van te proeven,»
zeide tante, maar zij ging toch voort met alle doosjes
en flesschen open te doen en te beruiken, totdat ik
eindelijk bang werd, dat er eenige gevaarlijke dampen
ontsnappen zouden. Ik opende dus de ramen, opdat al
wat schadelijk was door de vrije lucht kon ontsnap-
pen. «Eindelijk gingen wij naar beneden om te dineren.

Degang, die van mijn laboratorium naar de eetzaal leidde,
was donker. Maar toen wij binnen kwamen, riep
Beaumont verschrikt uit: «Goede hemel! Dora, wat
is mijn tante overkomen? Ik keek naar mevrouw Le Mar-
chant en waarlijk haar gezigt was zoo zwart als een
neger, behalve een helder roode vlek op iederen wang.
De oude dame keek in den spiegel en viel met een he-
vigen gil in flauwte.

Ik begreep de zaak in een oogenblik en zeide tot
Beaumont, die bellen wilde om een doctor, niets eng is

uw tante overkomen, Edgar. Zij gebruikte parels
als blanketsel, en parelpoeder is zamengesteld uit
muth en nitricum-acidum. De damp van gezwavelde
drogeen gaz maakt bismuth-oxyde zwart, en zo
twijfel heeft uwe tante aan een flesch met gezwavelde
hydrogeen geroken.

«De gezwavelde duivel!» riep de heer Beaumont
dend. «Mijne tante zal het nooit vergeven!»

«Ik zal wat water gaan halen,» sprak ik, maar be-
Het zou de arme oude dame maar belagchelijk ma-

Ik zorgde ijlings voor water en poogde de oude
weder tot zich zelve te brengen. Toen het mij
was, verklaarde ik haar de reden van haar tijde-
verandering in de negerkleur. Tante luisterde stil-
gend naar mijne uitlegging en zeide daarop: «Ha-
en wasch het zwarte af.»

Maar helaas! geen wasschen kon baten en ik
genoodzaakt, om die goede mevrouw Le Marchant
kennen te geven, dat er waarschijnlijk eenige
verloopen zouden, eer zij hare natuurlijke kleur
kreeg.

«Och hemel!» riep zij wanhopend, wat zal ik
nen! Maar mevrouw Beaumont, gij zegt, dat ik
ben geworden door te ruiken aan een van uwe fles-
kunt gij mij niet een andere geven, waardoor ik
wit word?»

«Ik antwoordde met een treurige stem, dat er wa-

THEATRE FRANCAIS DE BATAVIA.
Avec l'autorisation de M. le Résident.
VENDREDI, 21 Mai 1858.
Quatrième représentation du premier mois de l'abonnement.
LES MOUSQUETAIRES DE LA REINE,
Drame-Comique en 5 Actes, Musique d'Alévy.
On pourra s'abonner les jours de représentation au **Comité du Théâtre**, de 8 à 11 heures du matin, et les jours suivants chez le directeur-gérant, **Bazar-Batavia.**
Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.
Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

Aan Ouders of Voogden wordt bekend gemaakt, dat er bij eene familie op het koningsplein Z. Z. wonende, gelegenheid bestaat, om hunne kinderen of pupillen gebruik te doen maken van het onderricht eener **Gouvernante**, in alles wat tot eene beschaaft opvoeding vereischt wordt.
Adres letter B. Bureau Java-Bode. (1415)

WORDT VERLANCD
Een **spedigste**, wegens vertrek) in een Instituut voor jonge Jufvrouwen alhier, eene **Secundante**, om in het lager onderwijs en in de **discipline** behulpzaam te zijn; alsmede, eene **JUVFROUW**, in het Wollen en Linnen naaijen goed bedreven om in het huishoudelijke te assisteren.
Men gelieve zich te adresseren, onder letter M. bij den uitgever van dit blad. (1411)

WORDT GEVRAAGD,
voor p. n. f 200 een goed gedresseerd sterk Rijpaard 6 à 7 jaar oud.
Adres **H. M. VAN DORP.**
BATAVIA, 1858. (14405)

PARAPATTAN WEEZEN GESTICHT.
Het gewoon Examen der Weezen, benevens de Jaarlijkse Algemeene Vergadering van Krijbanten en Krijbanten van het Gesticht, zal plaats hebben op **Donnerdag den 28sten Mei** aanstaande, des avonds 7 uur, in het gebouw des Gestichts op **Rijswijk**. Het Examen is voor een ieder toegankelijk.
De Directie:
POOLMAN, President.
N. P. VAN DEN BERG, Secretaris.

TE KOOP
Het alhier ter reede liggende Nederl. Schip **BOSPHORUS**,
gevoerd door Kapt. C. A. Kruisinga.
Dit fraat gebouwd kopervast schip in 1831 te water gelaten is groot 174 lasten, laadt 4500 picols, en heeft geladen een diepgang van 14 1/2 Rijl.
De Inspectaris bevindt zich in eenen uitmuntenden staat en het schip is dagelijks te bezichtigen van 'smorgens 8 uur tot namiddags 5 uur.
Informatie zijn te bekomen te **Soerabaja, Samarang en hier** bij
B. KOPERSMIT en Co.
BATAVIA, 18 Mei 1858.

Een mengsel, bestond 't welk zulk een uitwerking hebben zou, maar dat ik daarmede ongelukkig niet bekend was.
Mevrouw Le Marchant werd woedend.
Het was voor het eerst, dat ik een laboratorium bezocht, riep zij uit, en het zal zeker voor het laatst zijn.
Wat een bespottelijke studie is toch de scheikunde, of liever hoe jammer, dat er ook knoeiers in die wetenschap zijn. Kon ik weten, dat er zulk een duivelsch goed in twee flesschen was, mevrouw Beaumont?
Ik poogde mij te verontschuldigen over het ongeluk, waarvan ik de aanleidende oorzaak was, maar te vergeefs. Mevrouw Le Marchant wilde het mij niet vergeven, ze wilde zelfs niet blijven eten.
Ik zal u zeer verplicht zijn, mevrouw Beaumont, indien gij mij een wille wilt leenen, wijl ik mij in dien vreeslijken toestand niet kan verootenen, sprak zij.
Na vele vruchteloze aansoeken om te blijven, tot dat haar gezicht weer blank was, leende ik haar eene volle maanle haer ernstig het gebruik van parelpoeder af, wijl de damp van eenige stoffen dezelfde uitwerking op 't had, als ik nu zoo zeer betroude.
Maar zonder naar mij te luisteren, verliet zij zeer kwaad haar onzen woning. Misschien was ze bang, dat een van mijnne velleche menschen haar nog meer schaden zou. Zij was niet alleen boos, maar bovendien vreesachtig, ik had later geleendheid, om dat te ondervinden.

VERLOTING
VAN
TWAALF FRAAIE SCHILDERIEN IN OLIEVERW,
VAN BEKENDE MEESTERS,
te samen getaxeerd op eene waarde van f 4150.—,
IN BREED NET BEWERETE VERGULDE LIJSTEN.
à f 20.— het Lot,
DE LOTERIJ BESTAAT UIT 200 LOTEN, WAARVAN 12 PRIJZEN, ALS:
No. 1. Een Zeegazigt, Strand met Schip, laantaarn- en maanlicht, getaxeerd op. f 800.—
2. Molen en woelend water. . . . . 700.—
3. Fregat op Zee. . . . . 600.—
4. Poort aan de Maas te Rotterdam. . . . . 600.—
5. Een Kasteel met opkomende onweersbui. 400.—
6. Schemeravond bij opkomende maan. . . . . 400.—
No. 7. Een Riviergezigt. . . . . f 150.—
8. Strandgezigt op Scheveningen . . . . . 150.—
9. Een Stiertje . . . . . 60.—
10. Hanen en Kippen in 't veld. . . . . 60.—
11. Potten en koperen huisraad. . . . . 80.—
12. Opkomende Zon op eene Rivier . . . . . 150.—
Deze Schilderijen kunnen bezigtigd worden in de Sociëteit de Harmonie, alwaar mede de laatste ningslijst gedeponeerd is.
Nadere informatie te bekomen bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP. (1424)
Batavia, 1858.

TE KOOP Een span fraaie Macasaren, ISABELLEN.
Te bevragen
Hotel des Indes No. 35.
1367)

TE KOOP Een zeer goed beklante en jaren lang te Samarang bestaan hebbende Dames-modeaffaire, te bevragen bij H. M. van Dorp te Batavia of J. Rijneveld te Samarang. (1395)

TE KOOP of **TE HUUR**
Drie huizen in de Beerendrechtslaan en eene Steenhakkerij gelegen op Petodjo.
Adres **DESCHAUX,**
gang Chaudan.
1412)

TE HUUR
ad f 150.— 's maands een ruim WOONHUIS en PEN-DOPO, aan de brug Parapattan, bij
(1365) **P. VAN HENGST.**

TE HUUR
Een huis op Gering-Saharie.
Te bevragen bij
(1366) **DE LASSASIE.**

Men verlangt een HUIS te huren nabij Welteyreden.
De huurprijs kan f 100.— tot f 120.— 's maands zijn.
Het verdragen is de huur dadelijk te aanvaarden.
Adres Lett. Z.
(1584) **LANGE & Co.**

Een jong mensch.
Franschman van geboorte, zag zich gaarne geplaatst bij eene familie als **KOK.**
Adres bij
(1377) **RINCHON.**

Een Hollander
van middelbare leeftijd, sedert jaren eigen zaken gedreven hebbende, met den Handel bekend, de **Fransche, Duitse en Hollandse taal** en het **Italiaansch boekhouden** magtig; zag zich gaarne in eene handels of administratieve betrekking hier of elders geplaatst.
Adres bij den WelEdelen Heer
(1416) **J. J. MIJNSSEN,**
Notaris te Batavia.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY,
de Pillen van Holloway zijn een uitmuntend huis-middel, en zeer aanbevelenswaardig in alle ongesteldheden der **maag en lever.** De verbazende uitwerking dezer pillen, hebben dezelve dan ook tot een zeer geacht geneesmiddel gemaakt zoowel in de Nederlanden, als in andere gedeelten des aardschrijns, als zeer weldadig werkende in gevallen van lever-, gal- en maagziekten; het is ontegensprekelijk en bewezen, dat dezelve nooit gemankeerd hebben eene genezing te bewerkten, mits nauwkeurige opvolging der voorschriften.
Doosjes pillen à f 1.— f 3.— f 5.—
Potjes zalf à f 1.— f 3.— f 5.—
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
• Poerworejdo • F. Neumann.
• Djocjocarta • Buijn & Co.
• Souracarta • W. Veldman.
• Salatiga • J. Vallette.
• Tagal • Wed. Dort.
• Cheribon • W. Galistan.
• Cheribon • M. Blok.
• Samarang • H. L. de Lyon, V. H. Noman, Kolff & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (1396)

JAVA-BODE.
H. H. Intekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het tweede halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **France** toe te zenden, op dat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.
Prijs voor het tweede halfjaar:
voor Batavia. . . . . f 12.50,
• Java. . . . . 15.—
• de Buitenbezittingen. . . . . 17.50.
• Nederland. . . . . 32.50.
Brieven franco aan
(1387) **den Administrateur,**
H. M. VAN DORP.
De Intekenning en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **V. H. Noman, Kolff en Co.** en **G. C. T. van Dorp** te Samarang en **E. Fuhri en Co.** te Soerabaja.

den. Toen zij een jaar daarna stierf, liet zij mij in haar testament een bijzonder pakket na. Toen ik het opende vond ik het gevuld met parelpoeder. Door deze onaangename omstandigheid, werd mijne hiefde voor de scheikunde wel iets bekoeld, mijne morgenkleedjes waren in beteren toestand en mijne handen hadden hare gewone blankheid herkregen. Omstreeks dien tijd kwamen de heer en mevrouw Deville wonen in een groot buitenhuis met ver uitgestrekte landerijen, die aan de onze grensden. Zij waren zeer rijk en hoogst wellevend. Beaumont vond deze bureu zoo naar zijnen smaak, dat hij de kennismaking met aandrang voorzette. Ik was er ook wel mede ingenomen, begon meer op mijne kleeding te letten en er ging sedert naauwelijks een dag voorbij, zonder dat de Devilles en wij elkander zagen.
Ik hield veel van mevrouw Deville en begon, sedert ik haar kende, mijne scheikundige studien te verwaarloosen; ik geloof zelfs, dat ik er geheel van zou hebben afgezien, indien er niet iets voorgevallen ware, dat mijne ijdelheid ten hoogste streelde, doch tevens de reden was, die mij de scheikunde deed opgeven.
Dr. Ravenscroft was naar Duitschland gegaan en had aldaar den beroemden deutschen scheikundige Hermann von Furstenaup bezocht, die weldra naar Engeland stond te vertrekken. Dr. Ravenscroft sprak met lof over mij en gaf den Duitschen geleerde zelfs een aanbevelings-brief mede.

Op zekeren morgen hield een rijtuig voor onze woning stil en uit dat rijtuig stapte een lang, mager mensch, van een wild voorkomen; lange zwarte haren hingen op zijne schouders en rug. Hij had scherp geteekende gelaatstreken en leek wel een geraamte. Hij was geheel in het bruin gekleed. Beaumont en ik maakte allerlei gissingen, wie dat zonderlijk wezen wel zijn mocht, toen zijn kaartje binnen kwam met den naam professor Hermann von Furstenaup. Beaumont riep ach en wee over alle professors, die kwamen, om ons te vervelen — zoo heelede drakte hij zich uit — maar de professor werd binnen gelaten.
Ik kan geen woorden vinden, om mijn genoegen uit te drukken, toen hij mij den aanbevelings-brief van Dr. Ravenscroft ter hand stelde! Ik las hem en was belesfeldijk, welk een eer het voor mij was, een bezoek te ontvangen van zulk een beroemden geleerde, die tegenwoordige gast en ik eindigde met hem te dineren te noodigen. Beaumont keek mij al dien tijd met een onverdragelijken medelijdenden glimlach aan en haalde ten slotte zijn schouders op. Ik dacht, dat hij jaloers was, nu mijn roem tot Duitschland was doorgedrongen.
De professor bleef eten en door met Beaumont in te stemmen omtrent den invloed van de maan op zekere voorwerpen, won hij diens welwillendheid tot mijne groote verwondering in zoo groote mate, dat hij hem

BOEK-, KANTOOR- EN STEEN-DRUKKERIJ

VAN

H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.

Door de ontvangst van NIEUWE EN FRAAIJE MATERIALEN en GOEDE PERSEN, kunnen thans op bovengenoemde DRUKKERIJ, alle bestellingen op DRUKWERKEN, net en spoedig worden uitgevoerd. Steeds zijn voorhanden verschillende HANDELS-PAPIEREN, als:

Boombriefjes, Wissels, Rekeningen, Manifesten, Quitantiën Cognossementen, etc. etc.;

alsmede Modellen van gedrukten, ten behoeve van

Landelijke Administratien,

die tegen zeer billijke prijzen geleverd worden.

(1316)

INDISCH SCHOOLBLAD.

Namens de Redactie worden achterstallige debiteuren op dit Blad over 1853 tot en met 1857 dringend verzocht, het alsnog verschuldigde franco over te maken aan de Boekhandelaren

(1422)

LANGE EN Co.

236^e NEDERL. STAATS-LOTERIJ.

BESTELLINGEN OP LOTEN

in deze Loterij worden voortdurend aangenomen tegen de hieronder opgegeven prijzen met vooruit betaling.

Een Heel Lot f 100.— Een half f 50.— Een vijfde f 20.—
en Een tiende f 10.—

(1397)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1858.

DADELIJK DISPONIBEL.

Om geregeld per Mail te vervolgen.

REVUE BRITANNIQUE, Edit. Bruxelles. f 40,—

MUSÉE DES FAMILLES, ... „ 10,—

MILITAIRE SPECTATOR, ... „ 15,—

DE TIJD, ... „ 20,—

ALBUM DER NATUUR, ... „ 10,—

ONZE TIJD, ... „ 16,—

ECONOMIST, (Bruijn Kops) . . . . . „ 15,—

LECTUUR VOOR DE HUISKAMER, ... „ 12,—

AGLAJA, (Dames Handwerken) . . . . . „ 10,—

Franco Batavia, bij

(1352)

VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

236^e Nederlandsche

STAATS-LOTERIJ.

De trekking geschiedt in Augustus aanstaande.

Bestellingen worden aangenomen:

HEEL LOT... f 100,—

HALF LOT... 50,—

VIJFDE LOT 20,—

Te Batavia en Samarang, bij

(1398)

VAN HAREN NOMAN en KOLFF.

TER HANDELSDRUKKERIJ

van den Ondergeteekende kunnen nog steeds eenige bekwame en vlugge

LETTERZETTERS

geplaatst worden.

Salaris naar bekwaamheden,

(1425)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1 Mei 1858.

zelfs te logeren vroeg en gedurende zijn verblijf in Engeland ons huis als het zijne te beschouwen; en de professor nam de uitnodiging aan.

Ik mogt den heer von Furstenau wel lijden; maar ik zou hem toch liever gehad hebben, indien zijne handen wat zindelijker waren geweest. Ik geloof niet, dat hij in de eerste veertien dagen van zijn verblijf ten onzent zijne handen gewasschen heeft en Beaumont zeide, dat hij in dit opzicht veel had van Maria, de koningin van Schotland, die naar het berigt van sommigen, nooit hare handen wasschte. Daarenboven was hij een hartstogtelijk rooker! Men kon zijne kamer niet voorbij gaan zonder bijna flauw te vallen door den tabaksrook; maar Beaumont, die nog al veel van sigaren hield, verschoonde dit gebrek — want in mijne oogen was het een gebrek.

(Wordt vervolgd.)

À modée.

Geillustreerde Almanak 1858 f 3,—

JAPANSCH SPRAAKKUNST,

proeve van Mr J. H. DONKER CURTIUS, toegelicht,

vermeerderd en verbeterd door Dr. J. HOFFMAN f 12,—

Te bekomen bij

BATAVIA 1858

(1543)

H. M. VAN DORP.

234ste STAATS-LOTERIJ.

Ten kantore van

M. M. POLAK & ZOON,

Noordeinde over de Plaats,

TE 'S GRAVENHAGE (NEDERLAND),

aan welk kantoor voortdurend de

No. 10422	f 100000	No. 11675	f 1000
„ 18709	5000	„ 12518	1000
„ 40163	2000	„ 12324	1000
„ 11430	2000	„ 17884	1000
„ 18784	2000	„ 18606	1000
„ 19314	2000	„ 18676	1000
No. 2971	f 1500	„ 18777	1000
„ 7374	1500	„ 18984	1000
„ 19362	1500	„ 19304	1000
„ 134	1000	„ 19646	1000
„ 1500	1000	„ 19990	1000
„ 8935	1000		
„ 9544	1000		
„ 10142	1000		
„ 10289	1000		
„ 10368	1000		
„ 11402	1000		

VOOR DE

236ste STAATS-LOTERIJ,

waarvan de trekking der Eerste klasse in Augustus zal aanvangen, zijn van bovengemeld Kantoort Loten te bekomen door tusschenkomst van den Boekhandelaar H. M. van Dorp, te Batavia, à f 100,— per Heel Lot, de onderdeelen in evenredigheid.

Aan bovengemeld Kantoort KOOPT en VERKOOPT men alle soorten van

Binnen- en Buitenlandsche EFFECTEN, Vreemde BANKNOTEN en COUPONS, Gouden en Zilveren MUNTSPECIEN,

en belast men zich met ALLE COMMISSIEN dienaangaande. (1426)

Het Stoomschip PADANG.

Kaptein B. J. SCHIPPER,

zal tweemaal 24 uren na aankomst der Landmail naar

BENCOELEN EN PADANG vertrekken.

Adres bij

W. CORES DE VRIES,

BATAVIA, 19 Mei 1858.

(1408)

Het Stoomschip PALEMBANG,

kapt. H. J. ROSEBOOM,

zal den 26 dezer, over Muntok en Riouw naar Singapore vertrekken.

Nadere inlichtingen bij

(1425)

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 19 Mei 1858.

VRACHT EN PASSAGE NAAR

SAMARANG.

Wordt aangeboden het Ned. schip JEAN-NETTE Kap. T. Vlaser, om in den loop der volgende week te vertrekken.

Adres

(1419)

B. KOPERSMIT EN Co.

Bij tijdige aankomst der Mail zal de Stoom

KONINGIN DER NEDERLANDEN
Op den 26sten dezer, naar SAMARANG en SOERABAJA vertrekken.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de

Directeuren der N. I. Stoom-Maatschappij

(1404)

MACLAINE WATSON en Co.

Het Stoomschip BANDARA

Kapt A. G. BOSCH,

vertrekt Zondag den 23sten naar SAMARANG en SOERABAJA.

Informatiën bij

(1421)

W. CORES DE VRIES.

Batavia, 19 Mei 1858.

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het Ned. Barks

CLIO,

Kapt. J. O. Wijnmalen, hebbende uitmuntende rigtingen tot overvoer van Passagiers. Genoemd zal tegen de helft der volgende maand de reis Nederland aanvaarden.

Adres bij de Heeren Schimmelpenninck en Co. te rabajia en alhier

bij

de Agenten,

(1414)

HAAGER EN SCHUURMAN

Passage naar Nederland,

Wordt aangeboden met het Nederl. schip

CORNELIS WERNARD EDUARD

Kapt. D. Bakker,

bijzonder ingerigt voor den overvoer van familiën enkele personen en voorzien van een' geneesheer, gedurende ruim elf jaar in Indië gepractiseerd heeft. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Gevoerder in het Java Hôtel en bij

De Agenten

(1413)

B. KOPERSMIT EN Co.

BATAVIA.

Z. E. de Gouverneur-Generaal is, in den morgen van den 17den Mei, met gevolg, van hier naar Buitenzorg vertrokken.

De Ned. bank, Geringe, staarvader J. Reijnders, is op de Oostkust van Borneo, in de nabheid van Samarinda, gestrand. Na vele vruchteloze pogingen, om dezelve weder vlot te krijgen, heeft hij zich verplicht gezien, het schip te verlaten. De kapitein en equipadje zijn gered en een gedeelte derzelve op het schip Bima, bereids ter reede van Batavia gekomen.

Den 17den kwam alhier ter reede het Ned. schip Assen, gezagvoerder H. J. Haverbult, hetwelk den 2den November 1857, Texel verlaten had. Al boord bevond zich een detachement van 100 onderofficiëren en manschappen, onder bevel van den 1ste luitenant der infanterie J. J. G. Hennequin; medegediers de 1ste luitenant der infanterie C. Metzler, verloft terugkeerende, de 2de luitenant der infanterie L. M. H. G. Barley en de officieren van gezondheid 3de klasse H. W. Sinningke en C. W. F. Foreman. Den 9den December werd deze bodem, des namiddags ten 3 ure, ter hoogte van het Palm-eiland, door een orkaan bevoopen, ten gevolge waarvan, in minder dan 5 minuten, de masten gedeeltelijk over boord stortten en door midden braken. In een daarop belegden scheepsraad werd besloten, naar Lissabon, als de digst nabijnde plaats, te stevenen, ten einde aldaar te vertoeren.

Den 12den December kwam het schip aldaar aan. Ter voorkoming van desertie waren de soldaten, gedurende de reparatie, tusschendeeks opgesloten en de detachements commandant verplicht, van tijd tot tijd een onderofficier en eenige manschappen aan wal zenden, om de noodige beweging te nemen. Desniet tegenstaande gelukte het vijf soldaten te deserteren, die, niettegenstaande alle door den detachements commandant en de portugesche autoriteiten aangewende moeite, niet konden opgespoord worden.

De officieren genoten de eer, aan Z. M. den koning van Portugal te worden voorgesteld, doch hadden om het geheel geene reden, over de Lissabonsche gastvrijheid te roemen.

Den 1sten Februarij verliet het vaartuig Lissabon met zeer goed weder, dat tot aan de eilanden Paai en Amsterdam aanhield, waar het schip weder zeer hevige stormen te worstelen had.

De troepen hebben zich goed gedragen en was over de behandeling aan boord zeer te vreden.

Het detachement is, in den namiddag van gisteren ontscheept en naar Weltevreden opgemarscheerd.

Eergisteren heeft zich de alhier woonachtige chinees Loë Kiantiong door ophanging van het levend beroofd. De reden van dezen zelfmoord is onbekend.

Men schrijft ons van Pontianak, dd. 15 Mei:

Nog altijd zijn sommige pangerangs in het Sintnische weigerachtig, om zich aan het Gouvernement onderwerpen. Nu onlangs hebben eenige volgelingen in verzet zijnde vorsten een matroos van een aldaar gedetacheerde kruisbooten vermoord.

Eenige dagen later sloeg de bliksem in de kruisboot No. 28, waardoor twee soldaten en een matroos gewond werden, en wel een der eersten zeer gevaarlijk.

BIJVOEGSEL behoorende bij den J A V A - B O D E ,

van Woensdag, 19 Mei 1858, No. 40.

— Men schrijft ons van Soerakarta, dd. 12 dezer: In den avond van den 10den dezer, overleed, na eene langdurige ongesteldheid, de Soesoehoenan van Soerakarta Pakoe Boewono Senopati Ingalogo Ngabdoer Nachman Saidin Panotogomo de VIIde.

— In ons Nummer van den 8sten dezer, deelden wij het berigt mede, dat eenige vijandige chinezen eene landing op Riouw hadden gedaan. Wij lezen daaromtrent in de *Jav. Courant* van heden:

„In den nacht van 26 op 27 April jl., werd alhier de woning van den kapitein der Emoeijer Chinezen *Oeij Tiksing*, van de waterzijde, aangevallen door dertig à veertig Chinezen, die met een vaartuig ongemerkt de landingsplaats dier woning waren genaderd en, door goed overlegde maatregelen, de toegangen van de woning hadden versperd.

Oeij Tiksing, die zich dapper tegen de indringers te verdedigde, werd echter door hen overmand en afgehaakt. Een toeschietende aanverwant van *Oeij Tiksing* en eene vrouwelijke bediende werden mede gedood; twee anderen werden gewond.

Hierna roofden de indringers eene ijzeren geldkist, waarop zij zich in aller ijel met hun vaartuig verwijderden. Dit alles was zoo snel geschied, dat het den vaartuigen, die ter vervolging werden afgezonden, niet gelukken de roovers te achterhalen.

De dood van dezen algemeen geachten Chinees wordt op Riouw zeer betreurd.

Samarang, 14 Mei. Dezen nacht 13/14 Mei, keerde, na het door het Gouvernement verpachte Chineesch speelhuis, terug zekere hier bekende Chinese koopman *Tjan Kam Soei*; hij had omstreeks f 2000 bij het spel gewonnen en bovendien nog zoo, als bekend was, ruim f 1000 aan eigen geld bij zich.

Een ander Chinees, met name *Koe Tiong Yong*, mede woonachtig, was met cc. f 4000 eigen geld in het verpachte speelhuis gekomen en won omtrent ruim f 2000.

Na het dobbelhuis gaande, zeide *Tjan Kam Soei* tegen de ander wijze tegen *Koe Tiong Yong*: „Gij moogt voorzigtig zijn, dat men u niet berooft, gij hebt veel geld bij u.“ Beiden verlieten elkander, maar de geschiedde, ondanks onze waakzame politie, dat de schuw door een straatroover overvallen en aan een been verwond werd, maar, daar hij dicht bij zijn huis was en vervaarlijk om hulp riep, heeft zij zich en zijn kunnen redden.

De straatroover had zijn gezicht zwart gemaakt, om onkenbaar te doen zijn. Wij gelooven wel dat de politie onderzoek naar de zaak zal doen.

(Sam. Adv. bl.)

Dit *Kendal* wordt gemeld, dat, den 4den dezer, twee inlandsche jongelingen aldaar, in de dessa *Pedon*, nabij het strand hunne karbouwen weidende, van hen genaamd *Dool*, oud 12 jaren, bij het doorwaden der rivier, door een kaaiman werd aangegrepen en onder water getrokken. Zijn vader, die op het oep om hulp met verscheidene andere javanen kwam toegelopen, mogt het niet gelukken, hem levend uit de klauwen des ondiers te verlossen, zijnde hij, waarschijnlijk door het lange verblijf onder water, reeds overleden, terwijl de bekomen wonden van geene betekenis waren.

(Sam. Cour.)

Soerabaja, 12 Mei. Maandag avond, den 10den dezer, is ter hoogte van het district Menangal, een Javaan vermoord gevonden, waarvan de dader tot dus verre onbekend is.

(Soer. Ct.)

NEDERLAND.

Een nieuw ootpronkelijk tooneelstuk van den heer *J. van Lennep*, getiteld: „De stichting van Batavia“, is, den 27sten Februarij, in eene buitengewone belevingsvoorstelling, op den stads schouwburg te Amsterdam, voor het eerst opgevoerd.

De hooftpersoon in het voornoemde nieuwe werk, een komispel in vijf bedrijven en elf tafereelen, is Clara, dochter van den geneesheer *Antonie van Diemen*, te Amsterdam, (in het begin der 17de eeuw). Deze jonge vrouw, wier echtgenoot plotseling verdwenen is, heeft haar harte te vergeefs op zijne terugkomst gewacht; als

wanneer zij een brief van hem uit de Oost ontvangt, wienend hij, door het verraad van zijn broeder, *Willem van Diemen*, en op het schip van een slechten kapitein, *David Dirkszoen*, als soldaat onder een valschen naam met geweld vervoerd is. Hij schrijft dat hij op Java tot een aanzienlijken post is opgeklimmen en na den afloop van den hem opgedwongen diensttijd vijf jaren, terug zal keeren. Maar Clara kan zoo lang niet wachten; zij besluit, als cadet, als zoon van haren vaderlijken vriend, *Teeuwis Teeuwissen*, een oud zee-man, op de naar Java vertrekkende handelsvloot der Oost Indische compagnie dienst te nemen. Zij raakt op het schip van den schurkachtigen kapitein *Dirkszoen*, die hare kunne ontdekt en haar ootereende voorstellen doet. *Teeuwis*, die een wakend oog op Clara houdt, dreigt den wulpschen kapitein met een handspak dood te slaan, maar wordt hierin belet door een stuurman.

De scheepsraad wordt beledigd, onder het voorzitterschap van *Willem van Diemen*, den bevelhebber der vloot, en *Teeuwis* ter dood veroordeeld, maar door gezegden stuurman gered, die blijkt de beroemde zeeheld *Jan Pieterszoon Koen* te zijn, en die aan den scheepsraad zijne aanstelling van de compagnie, als vlootvoogd en gouverneur generaal van de Oost, overlegt. Clara vindt op Java haren echtgenoot niet en niemand weet ook iets van hem te zeggen, daar hij onder een vreemden naam geënrolleerd is en dient. Zij verzorgt de zieken en gewonden in het hospitaal gedurende een half jaar en wordt alsdan, op aandringen van hare vervolggers, *Willem en Dirkszoen*, door een Chinees opgeligt en aan den radjah *Wiadik Rama* als slavin verkocht en in diens harem gebragt.

Hierheen weet ook haar getrouwe beschermster *Teeuwis*, als Chineesch markramer, door te dringen en op zijn raad veinst zij krankzinnigheid, waardoor zij voor geweld en schending van haar eer bewaard wordt. Zij vindt hier ook haren echtgenoot, die, bij den Javaanschen vorst te gast genoodigd, door dezen verraderlijk gevangen genomen en in de gevangenis geworpen is. Hij bewijst intusschen den radjah geneeskundige diensten, wordt derhalve gespaard en nu ook belast, de geveinsde krankzinnige te genezen. De door *Teeuwis* beraamde vlugt der echtgenooten wordt intusschen door de komst van *Dirkszoen* verijdeld, die, uit vrees voor straf voor zeerooverij, tot de Engelschen is overgegaan en als gezant bij den radjah verschijnt, om hem tot de partij der Engelschen over te halen, die, even als de Hollanders, een fort op Java hebben opgericht en hun de inbezitting van dat eiland betwisten. Door tusschenkomst van den sultan van Bantam, door de getrouwe diensten van *Teeuwis* en door de dappers vlutelingen van den ter hulp snellenden *Jan Pieterszoon Koen*, wordt het hollandsch fort behouden, dat der Engelschen en Javanen (*Jacatra*) vernield en op zijne puinhoopen de stad *Batavia* gesticht, terwijl de echtgenooten hereenigd, de verrader *Dirkszoen* gestraft en aan den tot inkeer en wroeging gebragten broeder-verkoop *Willem van Diemen* vergiffenis geschonken wordt.

De intrigue, waaraan historische feiten zijn ten grondslag gelegd, is goed gevonden, ofschoon hare uitwerking hier en daar wordt verzwakt door het gerekte van eenige tafereelen, door zangen, dansen en optogten, en doordien enkele tafereelen te kort zijn, om de aandacht te boeien. Daar tegenover staan echter weder andere van een verrassend effect, terwijl de taal over het geheel bondig is en gekruid met oud vaderlandsche gezegden en spreekwoorden.

Delfshaven 19 Maart. Voor eenige weken werd deze stad in opschudding gebragt door een gerucht, dat er bij zekeren inwoner een enprme diefstal was gepleegd. De politie toog in allerijl naar de plaats, waar de misdaad zou hebben plaats gehad, en werkelijk, zij vond eene geheele familie in tranen en radeloos: niet minder dan f 4,700 waren gestolen en zulk een slag was niet te overkomen. De politie deed haren pligt en begon met proces-verbaal op te maken. Daarbij trok het echter zeer de aandacht, dat de bestolene niets wist op te geven wat betrof de nommers der ontvreemde bank- en muntbiljetten, en ook niet kon zeggen uit hoeveel aan papier en hoeveel specie de ontvreemde som bestond. De politie hield inspectie, doch suspicie had men op niemand. Intusschen kwamen een of meer schuldenaars van den bestolene, die ongeveer zooveel moesten hebben, als er ontvreemd was, achter het net visschen. Toen begreep de misdadiger zich niet langer schuil te kunnen houden en kwam zich zelf aangeven; het was de bestolene zelf, die de verklaring aflegde, dat hij het geld niet had gehad en dat het hem dus niet ontstolen had kunnen worden. Het was slechts een loos alarm geweest, om lastige schuldeischers tot medelijden en rekbaarheid te brengen.

Nieuwediep, 21 Maart. De inwoners van het eiland *Urk* hebben zich herhaaldelijk bij het hooge bestuur beklagd over de steeds aangroeiende menigte van zeerobben, die den visch verslinden en de vischvangst, hun eenig middel van bestaan, hoe langer zoo meer benadeelen. Men schijnt thans het besluit te hebben genomen, dat kwaad te keer te gaan, en heden morgen is de kanonneerboot n° 36 van hier naar *Urk* vertrokken, om aldaar, gedurende eenige dagen, met gescht die vraatzuchtige dieren te doen verminderen.

ENGELAND.

Lord Stanley, de nieuwe Engelsche minister van kolonien, heeft van de eerste gelegenheid gebruik gemaakt, om openlijk zijn gevoelen over de Indische aangelegenheden te doen kennen. Hij achtte de oorzaak van den Indische opstand nog zeer twijfelachtig, maar hij vreesde, dat dezelve eenen bitteren haat tusschen de verschillende volkstammen zou te weeg brengen, en dat er vele jaren tijds zouden noodig zijn, om die vete uit te dooven. Hij verklaarde zich voor de opheffing van het politieke gezag der Oost-Indische Compagnie; dat die groote verandering ook nadeelige gevolgen zou kunnen hebben, erkende hij, maar hij meende, dat deze verhoed zouden kunnen worden, indien het Indische bestuur hoofdzakelijk in Indië gevoerd wierd, indien men uitstekende mannen tot gouverneur-generaal benoemde en hun vervolgens zoo veel mogelijk de handen vrij liet. De dienst van inlandsch krijgsvolk achtte hij in Indië onmisbaar, daar het in zijn oog een onuitvoerlijk denkbeeld was, het Britsche gezag er hoofdzakelijk met Europeesche troepen staande te houden. Verder zeide hij:

„Men heeft gezegd, dat het Britsche bestuur in Indië tot nog toe de inlanders niet heeft aangemoedigd, om tot het Christendom over te gaan, maar veel meer ontmoedigd heeft. Hetgeen daarvan verhaald wordt, is zeer overdreven. Indien in de daad aan iemand, die uit gemoedelijke overtuiging Christen wilde worden, hinderpalen in den weg gelegd zijn, dan is zulks pligtverzuim van onze zijde en schending van heilige beginselen. Verlangt men niets anders dan dat zoodanige hinderpalen weggeruimd worden, dan zal ik mij niet daartegen verklaren.

„Maar wanneer men verlangt, dat de Indische regering den regel van onzijdigheid in godsdienstzaken schende en den overgang tot het Christendom regtsteeks begunstige en aanmoedige, dan zeg ik, dat men een valschen en gevaarlijk beginsel voorstaat, hetwelk, trouw volgehouden, op geloofsvervolgving uitloopen moet.

„Ik beweer niet, dat zulk eene poging geheel mislukken zou: in tegendeel, in Oostersche landen is de magt der regering zeer groot, en de hoop op gunsten van de overheid zou alle eer- en gewetenlooze lieden tot omhelzing van ons geloof bewegen, maar juist daardoor zou ons geloof in de schatting der achtenswaardige inlanders dalen.

„Het is alzoo mijne overtuiging, dat wij in Indië het beginsel van strikte onzijdigheid in godsdienstzaken moeten blijven volgen.

— **Dr. Livingstone** is dezer dagen, aan boord van de

Pearl, naar *Sierra Leone* vertrokken, om van daar naar de kaap en de *Zambese-rivier* te gaan. Zijn reisgezelschap bestaat, behalve uit zijne vrouw en zijn zoon, uit kapitein *Bedingfield*, die op last der regering de leiding der expeditie op zich genomen heeft, den kruidkundige en geneesheer *dr. Kirk* uit *Edinburgh*, den geoloog *Thornton*, den ingenieur *Rus* en een schilder, genaamd *Baines*, die een fotografischen toestel bij zich heeft. Zij worden allen door de regering goed bezoldigd, welke de kosten der expeditie betaalt, waarvan de duur vooreerst op twee jaren bepaald is.

— In de *Times* wordt een merkwaardig verhaal medegedeeld, betreffende het engelsche oorlogschip *Shannon*. Dit vaartuig, dat bestemd was om de engelsche strijdkrachten in *China* te gaan versterken, werd, 90 mijlen ter zuid-westen van *Java*, overvallen door een dier verschrikkelijke stormen, welke sedert eenige jaren zoovele engelsche schepen hebben doen verongelukken. Na een aanhoudend weerlichten, vertoonde zich een groote vuurkogel, die zich aan den grooten mast vasthechtte, vervolgens naar beneden kwam en eindelijk met een groot geraas uiteensprong, ten gevolge waarvan het dek als bezaaid werd door electrische vonken, die de wind scheen mede te voeren. Nog tweemaal werd het schip op verschillende plaatsen getroffen, maar zonder onheilen te veroorzaken; den volgende dag bleek het dat zelfs de masten geenerlei schade hadden geleden. Deze gelukkigen uitkomst heeft men te danken gehad aan de afdeiders, die aan de masten van het vaartuig waren aangebragt.

— De *Morning Advertiser* bevat een artikel over den geestigen ontwerper der „grootte mystificatie,“ *italiaansche conferentie* genoemd. Volgens dit blad is die man een Ier, die den valschen naam *Borromeo* aannam, en eigenlijk *Borrow-ma oh!* (och! leen me toch wat!) zou heeten!!!

— De bij herhaling geuite klagt over de weinige afwisseling in den kost der soldaten in de engelsch kazerne, heeft den engelschen kookkunstenaar *Soyer* opgewekt, voorlezingen over kooktoestellen, kookmethoden enz. aan te kondigen. Vrijdag jl. hield hij zijne eerste voordragt, en wel op uitnoodiging van de hoofdsticieren van het leger en de vloot. Vele generaals waren tegenwoordig, en verscheidene hunner spraken met veel lof over de verrigtingen van *Soyer* in de *Krim* en in het hospitaal van *Scutari*. Naar men zegt, zal hij van de regering een voordeelige betrekking krijgen, met het doel het kooksysteem in het leger, grondig en naar wetenschappelijke beginselen te hervormen. *Soyer* is inderdaad een bekwaam scheikundige.

— Voor *Oliver Goldsmith*, den beroemden schrijver van *the Vicar of Wakefield*, zal te *Dublin*, zijne geboortestad, een standbeeld opgericht worden, waartoe de kosten door inschrijving worden bijeengebragt.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 Maart. De vrouw van *Orsini* en hare twee jeugdige kinderen bevinden zich nog te *Parijs*. Naar men zegt, is in *Italie* eene intekening voor haar geopend, ten einde haar te hulp te komen, daar zij zonder eenige middelen is.

— Dat de *Fransche marine*, in de laatste jaren, eene niet onaanzienlijke uitbreiding heeft gekregen, is bekend. Daarbij zal het echter niet blijven. Tot het veranderen en het nieuw aanbouwen van schepen is, voor den tijd van 14 jaren, namelijk van 1858 tot 1871, een jaarlijksch crediet toegestaan van 65 millioen. Met behulp dier som zal men 1°. de zeil-vaartuigen, waaraan stoommachines kunnen worden aangebragt, in schepen van zeil- en stoomvermogen veranderen; 2°. trapsgewijze eene vloot in het leven roepen van 150 snelverende oorlogschepen, van verschillende grootte en naar de best erkende modellen gebouwd; 3°. de bereids in aanbouw zijnde transport-schepen voltooijen en een zeker aantal zeil-fregatten in transport-stoomschepen veranderen, ten einde op die wijze een vloot van 73 dier stoombooten te erlangen, en 4°. de haven van *Cherbourg* voltooijen voor de nieuwe vloot en de noodige havenkommen, werkplaatsen, enz. in de overige krijgshavens herstellen.

— Heden morgen werd, in de *Madelaine-kerk*, het huwelijk ingezegend van eene der dochters van den maarschalk *Magnan* met zekeren heer *Haentjes*. Laatste-geenemde is iemand, die zich, sedert 1851, toen hij nagenoeg niets bezat, door beurspeculatie een kolossaal vermogen verworven heeft. Hij gaf zijne aanstaande echtgenoot een bruidsgeschenk ter waarde van circa 700,000 fr.

— De *Moniteur de la Flotte* behelst een artikel tegen de aanspraken, die Engeland op het eiland *Perim* maakt. De heer *Vernon Smith*, lid van het afgetreden cabinet, heeft in het Parlement verklaard, dat dit eiland sedert 1799 in het bezit van Engeland zou zijn. De *Moniteur de la Flotte* komt hier tegen op en doet uitkomen, dat het op een tijdstip, dat *Turkije* en *Engeland* te gelijker tijd in oorlog waren met *Frankrijk*, niet dan met voorkennis en goedkeuring van de *Porte*, door haar bondgenoot Engeland bezet werd. Beide mogendheden hadden er toen een gelijk belang bij, dat de *Rode Zee* gesloten was. In 1802, toen het gevaar geweken en de vrede hersteld was, ontruimden de Engelschen het eiland en, in meer dan een halve eeuw, heeft men er de engelsche vlag niet meer gezien. Nu echter in 1857, onder geheel verschillende omstandigheden en vormen, het eiland op nieuw bezet werd, was het, volgens genoemd blad, noodzakelijk, daartoe eerst weder, even als in 1799, de autorisatie van het turksche gouvernement te vragen.

De ligging van *Perim* maakt dit eiland uit een krijgskundig oogpunt zeer gewichtig. Van de beide doorvaarten ter weerszijden is de westelijke, die tevens het breedste is, onbruikbaar door de menigte klippen, die men daar vindt; de oostelijke, door welke de vaart alleen geschieden kan, is nog geen 2,000 ned. ellen breed. Geen enkel schip zou dus, de *Rode Zee* in- of uitkomende, het gescht van de fortificatie van het eiland kunnen ontwijken, en *Perim* zou inderdaad een tweede *Gibraltar*, ja veel sterker dan dat, kunnen worden.

ZWITZERLAND.

Er zijn strenge maatregelen omtrent de *Italiaansche* en *Fransche* vlugtelingen te *Genève* genomen. De re-

geringsraad Dubs heeft den bondsraad in persoon kennis gegeven van de jongste besluiten der eedgenootschappelijke commissarissen, strekkende om of de *Société de secours mutuel* van de te Genève zich ophoudende Italianen te ontbinden, omdat deze schijnbaar onschuldige vereniging eene staatkundige strekking had, of de leden daarvan, die niet in het canton te huis behooren, hetzij regstreeks te verwijderen, of ze ter internering naar Bern te zenden. Gelijke maatregelen zijn ten aanzien van die Fransche vlugtelingen getroffen, die hun toevluchtsoord tot staatkundige zamenspanning tegen Frankrijk hebben gebedigd. In het geheel zijn reeds 10 buitenlanders door de commissarissen als verdacht aangewezen.

Intusschen is de bondsraad zeer ontevreden over de nieuwe pas-verordeningen, die, blijkens eene mededeeling van den Franschen gezant, door de oprigting van twee Fransche consulaten in de republiek, blijvend zullen worden.

Het handelsverkeer lijdt zeer onder de gestrengde bepalingen van dit passstelsel. Ten bewijze voorts hoe de Zwitsersche politie den druk daarvan gevoelt, berigt men uit Bazel, dat zij dezer dagen het vervolgen van een misdadiger moest staken, omdat hare passen niet behoorlijk in orde waren; inmiddels ont kwam de staatkundige langvinger gelukkig over de grenzen. De Fransche gezant, bij wien zij zich daarover onmiddellijk beklagde had, antwoordde van zijne instructien niet te mogen atwijken, en de politie had de eer met een langen neus te mogen terugkeeren.

TURKIJE.

De dagbladen der Tursche hoofdstad zijn met berigten wegens zeer rampen opgevuld. De handel kwijnt er. Mannen en vrouwen uit de lagere volksklasse hebben den Sultan omringd, om regt te eischen tegen de misbruiken, die de ellende van den hongersnood vermeerderen. De Sultan heeft daarop den chef van het octrooi ontslagen. Uit Athene vernam men, dat prins Adalbert van Beijeren de maand Maart te Constantinopel zal komen doorbrengen.

De voortgang van den opstand op de grenzen des rijk's verwekte ernstige ongerustheid. Ook op de Albanische grenzen zijn vijandelijkheden gepleegd. Aan de Montenegrijnen worden nieuwe dadelikheden tegen de Porte ten laste gelegd, in weerwil der door den Franschen Consul aangewende edelmoedige pogingen. Nogtans wordt het erkend, dat het uitsluitend aan de Christenen opleggen der belastingen de hoofdaanleiding tot den wederstand is.

De stad Jaffa is het tooneel eener vreeselijke misdaad geweest. Tusschen Jaffa en Jeruzalem loopt de weg, drie uren lang, tusschen heerlijke tuinen van oranje- en citroen-boomen. In een dier tuinen stichtte, ongeveer zes jaren geleden, een Amerikaansch zendeling, de heer Dickson, een bevalig luthuis, door dien heer en zijne echtgenoot, benevens hunne twintigjarige dochter, een jaar geleden met een Duitscher, den heer Steinbeck, gehuwd, bewoond. Die familie genoot de algemeene achting. In den nacht van 17 Januarij laatstl. werd de huisdeur, die in den tuin uitkomt, opengebroken, nadat een vijftal boosdoeners tot daartoe gedrongen was. De heer Dickson stond op en werd met stokslagen omver geworpen en afgemaakt, terwijl zijn behuudzoon door een pistoolschot vermoord werd. Hiermede niet voldaan, mishandelden de booswichten de beide vrouwen op de schandelijkste wijze. Daarna doorkruisten zij het geheele huis, deden zich aan spijs en drank te goed en dwongen de rampzalige vrouwen, ter plaatse, waar de lijken harer echtgenooten lagen, hen te bedienen. Eerst toen de dag was aangebroken, verwijderden zij zich, met het geld, het zilverwerk en de juweelen hunner slagtoffers beladen. De Pacha nam onverwijld maatregelen om de monsters op te sporen, die echter tijdens de afzending van het berigt nog niet ontdekt waren. De Noord-Amerikaansche Consul trekt zich de zaak ten sterkste aan. Zelfs zeide men, dat hij een fregat zijner natie, dat in de Grieksche wateren ter hoogte van de Piraeus ligt, naar Jaffa heeft ontboden. Een voormalige bediende van den heer Dickson werd zwaar van medeplichtigheid verdacht en is in hechtenis genomen.

In een berigt uit Aleppo, door de *Oosterrijchische Zeitung* medegedeeld, leest men, dat Omar Pacha eindelijk naar Bagdad vertrokken is. Tot het overvoeren van zijn gevolg en bagaadjie zijn meer dan 1,800 kamelen noodig geweest. Omar Pacha is de eerste turksche generaal, die deze reis door de woestijn heeft durven ondernemen. Het schijnt dat hij zich in persoon wil overtuigen van den toestand van deze gewesten en van de inwoners.

Uit Bagdad wordt gemeld, dat de gemeenschap tusschen den Euphraat en den Tiger belemmerd wordt door rooverbanden. Mogelijk is Omar Pacha wel voornemens een einde te maken aan de invallen van de zwervende Arabieren. Hij zal zich te Bagdad bezig moeten houden met de reclames van de eizenaars der karavansen, die in de maand Junij van vorige jaar door Arabieren geplunderd werden, welke reclames ondersteund worden door de consuls van Frankrijk en Engeland.

RUSSISCH AZIË.

In een der laatste Nummers van den *New York Herald*, lezen wij een brief, gedagteekend: Fort Nicolai, Amoor Rivier, 18 April. Dezelve is te lang, om in zijn geheel te worden afgeschreven, doch het volgende extract daaruit verdient opmerking.

De Amoor rivier neemt haren oorsprong in het Altai gebergte, dat Chineesch Tartarye van de Russische bezittingen scheidt.

Zij stroomt omtrent twee duizend mijlen voort, en ontlast zich daarna uit vier monden in de golf van Saghalien.

Op het punt, waar zij het fort voorbij spoelt, is zij bijna een mijl breed.

In het landschap Doowria, tusschen de Amoor en de Stanevoy en het Altai gebergte, wonen omstreeks 50000 menschen.

Het Gouvernement heeft, sedert den oorlog, alhier geene vloot gehouden.

De eenige schepen, die sedert jaren in deze streken

geweest zijn, waren het fregatschip *Diana*, dat, in het jaar 1855, door de aardbeving in Japan vernield werd, het transportschip *Niemen* en een kleine schroefschooner. Wij hebben vernomen, dat kapitein Lesouski, die over de *Diana* bevel voerde, tot opperbevelhebber der Russische vloot, in de Middellandsche zee, benoemd is. Hij werd bevorderd uit hoofde zijner dappere en werkdadige maatregelen, om een gedeelte der bemanning van zijn fregat te redden en naar deze haven de wijk te nemen. Uit het wrak van zijn schip bouwde hij in Japan een schooner, waarmede hij verscheidene keeren, gedurende den nacht, de vijandige vloot passeerde, haar als ware het uitdagende en, gedekt door de kanonnen van het fort, kwam hij weder behouden terug.

Ofschoon Lesouski de *Diana* commandeerde, was hij toch de eigenlijke gezagvoerder niet. Het escader stond onder het bevel van admiraal Putiatine, die, zooals wij vernemen, naderhand Graaf geworden is, wegens zijne bedrevenheid en zijnen moed, toen hij nog het bevel voerde over het Russische escader in de groote stille zuidzee; doch de voornaamste feiten van behendigheid, onversaagdheid en bedreven zeemanschap, werden, zoo als wij allen getuigen kunnen, door Lesouski uitgevoerd.

Het landschap, bekend onder den naam van Doowria, is begrepen in het plaatselijk bestuur van Oostelyk Siberië, waarover Generaal Moravioff Gouverneur is. Deze officier, die juist van Irkousk is aangekomen, is een man van omstreeks vijftig jaar, met borstelig grijs haar, en heeft het voorkomen en de houding vanden gentleman soldaat. Hij legt, eens in de drie jaren, zijne lange en gevaarvolle reis af en is verplicht, uit zijne persoonlijke waarnemingen, gedurende die reis, een verslag omtrent den toestand van het land aan het hoofdbestuur in te dienen.

Op zulk een groote afstand van de Amoor, is het bijna eene onmogelijkheid, om naauwkeurige inlichtingen omtrent den toestand van het land in te winnen, en de inboorlingen leiden gevolgelijk een afgezonderd leven. De Generaal, die zich thans in het fort bevindt, heeft mij een schets van den politieken toestand des lands gegeven. Hij deelde mij mede, dat het de ernstige wensch van den tegenwoordigen keizer is, om langs de Amoor eene geregelde gemeenschap met de groote steden van het binnenland daar te stellen, en dat hij bijzonder verlangen koestert, om vriendschappelijke betrekkingen met de Amerikanen aan te knoopen, m.t. wie, bij voorkeur boven de Engelschen en Franschen, contracten van allerlei aard zullen gesloten worden. Rusland heeft, sedert den oorlog en hoofdzakelijk sedert den dood van den ouden Keizer, eene wonderbare omwenteling in alle zaken, betreffende algemeene verbeteringen, ondergaan.

Er wordt van alle kanten een beroep op Amerikaansche bedrevenheid en Amerikaansch vernuft gedaan, om spoorwegen aan te leggen, telegrafen daar te stellen, stoombooten te bouwen, steden met gas te verlichten en gezonkene vlootten op te halen.

Onze landgenooten staan hoog aangeteekend en hij den plotselingen vooruitgang, dien Rusland, in alle vakken van wetenschap, aan den dag legt, kan zich geen beter veld voor de aanwending onzer handwerkslieden voordoen. Dat alles heeft men aan de liberale staatkunde van den regerenden Keizer te danken, die allen aanleg bezit om een tweede Peter de Groote te worden, en die al zijne krachten inspant, om de gevolgen van de, door zijnen vader, gedurende dertig jaren gevolgde, stilstaande en achteruitgaande politiek, te herstellen.

Het aanleggen van stoomschepen op de Amoor, geschiedt met het bepaalde oogmerk, om eene geregelde gemeenschap met westelyk Rusland te openen en daardoor de lust tot verhuizing naar deze verre en eenzame gewesten te bevorderen. De „Knout“ is hier niet bekend. De menschen zijn inderdaad zoo eenvoudig en natuurlijk, dat zij van geene staats-misdaden of straffen weten.

Generaal Moravioff vertelde mij, dat gevoelens van eerbijheid en eer hooger in waarde staan bij de verbannen Siberiërs, dan in eenig ander deel van het Keizerrijk, en dat zij op de eenvoudigste wijze aaken met elkander afhandelen; geschrevene documenten worden zelden onder hen gewisseld, en het eens gegeven woord wordt als onschendbaar beschouwd. Het geld, dat hier, zoowel als verder in het binnenland gebruikt wordt, bestaat uit vierkante stukken hartenvet, gekleurd en hard gemaakt, en met eene afbeelding van het hoofd des Keizers voorzien.

Geschillen worden door eenen scheidsregter beslist; diefstallen zijn in Doowria niet bekend, en wanneer de bezittingen van den een of ander door overstroming of storm geleden hebben, dan wordt hij gewoonlijk, door de gezamenlijke medewerking zijner vrienden, van vee en rendieren voorzien.

Vóórdat de weinige stoomers waren aangekomen, die zich nu op de rivier bevinden, werd de Amoor geheel door booten van eenen sterken bouw bevaren, die er voor gemaakt waren, om het ruwe weder in de golf van Saghalien en zelfs in de zee van Ochotsk te weerstaan. In een dezer vaartuigen kwam Generaal Moravioff van de binnenlanden aan; — zijne boot werd trouwens de laatste twee honderd mijlen door eene stoomboot op slechtouw genomen.

Irkousk verlatende, ging hij over het Altai gebergte, door eene engte, waar de sneeuwtoppen ter hoogte van twaalf duizend voeten ter weerszijde hem boven het hoofd hingen; verder met eene slede, door rendieren getrokken, eenen afstand van vier honderd mijlen afgelegd hebbende, liep hij een aanzienlijke belasting op de Amoor en nam veertig Kozakken met zich mede, op een vaartuig, dat hij zeer sterk voor die reis had laten bouwen en dat voor twee maanden mondbehoefte konde bergen. Hij heeft zes weken noodig gehad, om de rivier af te zakken, en eene reeks van merkwaardige lotgevallen en ontmoetingen doorloopen, waarvan hij mij de bijzonderheden medegedeeld heeft. Van deze heb ik uitvoerige aantekeningen gemaakt en, daar het mij niet bewust is, dat ooit eene naauwkeurige beschrijving van deze groote rivier is uitgegeven, zal ik zijn verhaal en zijne beschrij-

ving van het volk en het land, dat hij doortrok, onderwerp van eenen volgende brief maken.

Het is zeker, dat de Amoor meer dan duizend mijlen landwaarts in bevaarbaar is voor schepen, die eene diepgang van tien voeten hebben en dat er geene valen of hindernissen bestaan. Het is een naagige stroom en in vele opzichten gelijk aan den „Vader der stroomen“; hij is aan den mond en zelfs verder even groot als deze, doch ontlast zulk eene groote massa water niet.

De natuurtooneelen worden als buitengewoon wild en schilderachtig beschreven. Ontzaglijke en onbekende bergen heffen hun hoofden boven de wolken uit, uitgestrekte en eerbiedwekkende bosschen, die zelfs onbezochte streken doordringen, bedekken de oevers der rivier en spreiden hunne reusachtige schaduwen over de diepte heen. Het doet mij leed, dat ik hierbij geen copijen kan overleggen van de teekeningen, die Generaal gemaakt heeft van het land, dat hij is doorgetrokken.

In een der voornaamste dagbladen, die te Petersburg worden uitgegeven, leest men de statuten van nieuwe Compagnie van de Amoor, die door den keizer zijn goedgekeurd. Het doel van deze Maatschappij, waarvan het kapitaal 1 miljoen roebels bedraagt, is de ontgeling van 4,000 aandelen van 250 roebels, is de ontgeling van den landbouw en van den koophandel in gewesten van de Amoor.

Waarom is en blijft Batavia des avonds stikdonker?

Batavia, een lustwarand van sierlijke villa's en landverhuysen, over eene uitgestrektheid van uren gaans; Batavia, de vijf kweekster van Flora's schoonste telgen; Batavia, de stad, die uit ruinen handelspaleizen zich kolossaal verheffen; Batavia, de hoofdzetel der regering over Azia's zuidelijken Archipel; Batavia heeft den ouden titel van Koningin van de Oost, ten nog niet verloochend en verloren, al zijn in later tijd meer koninginnen in dit deel der aarde nevens die eene verreynd.

Inderdaad, de bouwkunst, de kweekende hand, scheepvaart, handel wedijveren daar, om het algemeen welzijn te bevorderen, het verblif te versagenamen en de beschaving zich in dit op te doen ontwikkelen. De letterkunde van den dag vindt er ruimsen omloop zoo als nergens ter wereld; verenigingen, maatschappijen ontstaan en bloeien er op ruime schaal. Openbare vermakenheden van elke soort openen voor de hoogere en laagere gebouwen, evenzeer als scholen, spaarbanken en volksbibliotheken haar nederiger gestichten voor de minder gelukken. En dat alles is Batavia, vooral in de laatste tien jaren, verrijkt door de verenigde kracht van weinig Europeanen. Nog Batavia pronkt als eene koningin van 't oosten; maar — over dag. Wanneer de zon verrekken is, ziet hetzelfde Batavia uit als het armoedigste visschersdorp, dat wij zeggen; haardt zich al het schoone en al het aangename van de hoofdstad van Nederlandsch-Indië in een zee van duisternis. Zooveel verblif, zooveel bloemen, zooveel letteren, zooveel kunstnaringen, zooveel harmonien, zooveel bedrijvigheid, zooveel goet, zooveel kapitaal, zooveel beschaving, zooveel menschenmin, veel mannelijke geestdrift, zooveel jeugd en schoonheid, leven bloei in — zooveel nacht!

Of is onze ontboezeming poëtisch overdreven? Is het onschillig voor het algemeen, of onze hoofdplaats des avonds, in de duisternis verliest en zou eene goede verlichting al strekken om de wenschen, de ogen en het gemak van de vrienden des Lichts te streelen? Behoeft kunne klagt niet te worden aangehoord, en heeft overigens het publiek te Batavia des avonds niet zoo dadelijk openbare verlichting noodig? Zouden onkosten, daaraan besteed, meer als aan zeker weeldegevoel worden zijn te achten, dan als tot maatschappelijke utiliteit strekkende? Welke vragen in het jaar achttien honderd acht en negen, licht en leven, nacht en dood zijn één. Dat is niet al in het afgetrokken waarheid; maar eene waarheid, die elken, die voortwaarts strevende westen, door de ondervinding van een eeuw, honderdmaal is bevestigd. Dat bewijs wordt nog te overal geleverd, waar men er op uit is de avondverlichting te verbeteren. Daarvan ondervinden niet alleen de armen, maar ook de genieten niet alleen het polietoezicht en de openbare orde, muntende voordeelen. Daaraan heeft niet alleen de armoede, maar overigens zoo duister bestaan, althans een stoffelijk schijnstraaltje te danken. Daardoor vinden niet alleen menschenpaarden den weg naar huis en stal. Veel meer dan dat. De goede verlichting houdt het algemeen leven der maatschappij op de, wekt het van nieuws op, maakt het op nieuw en eigenaardig, schenkt een nieuwen, vrolijken gloed aan het geen aan het menschen, bij den vervolgen dag, een nieuwen met warm levensgevoel en zacht (wij zouden in dit land willen zeggen „koel“) licht. Ontnaem weder aan de boulevard hun voortreffelijk avondlicht — Parijs zal aanstonds niet meer, Parijs van het midden der negentiende eeuw zijn, maar het onsmere Parijs van vroeger dagen. En zou dit nu gelden van Parijs en voor Batavia niet?

Verleen aan Batavia een goed avondlicht. Hoe velen, die om de duisternis den openbaren weg schuwen, zullen dan in de buiten worden gelokt! Hoeveel doodscheid zal door gezellig worden vervangen! Hoe menig bedrijf zal met goede voordeelen kunnen worden voortgezet! Hoe zal er een andere, een nieuw buitenwereld ontstaan, die tot nu door de brandende hitte den dag wordt gewerd! Welk een anderen gloed en hoe meer kracht zal deze samenleving, welke is het ons menig alle gemakken, genietingen en voordeelen hier op te sommen, Batavia aan eene behoorlijke en doelmatige verlichting zou te danken hebben?

Eene behoorlijke verlichting: — wat verstaat men daaronder? En hoe die te verkrijgen?

Wij hebben genoeg doen blijken, dat eene verlichting, alleen de botsing van menschen en rijtuigen voorkomen, daardoor nog niet behoorlijk en doelmatig genoemd mag worden. De eisch is veel grooter.

De zoogenaamde gloeiende spijkers, die hier en daar aan hoeken van den grooten weg als sterretjes van de honderd grootte glimmen, met welke goede bedoelingen ook onderhouden kunnen gerust worden afgeschafte. Zij strekken eer om menschen en paarden te misleiden dan tot eenig nut. Hoe weinig kosten zij zijn mogen, wij beschouwen die kosten als doelloos worden.

Groote stadslantaarns en reverbères, met al haar spiegels, concentreerglazen, werden elders, als wij ons niet bedriegen, steeds lastig, kostbaar en ondoelmatig bevonden. Waarom den wij hier, als iets nieuws, een stelsel willen invoeren, in Europa meer en meer verlaten wordt?

Een en andermaal hoorden wij den wensch ontboezemen, de ingezetenen te dezer plaats door hooger bevel mogten genoodzaakt worden, ieder vóór aan zijn erf minstens eene lantaarn ontsteken. Eerstens gelooven wij niet, dat het openbaar geen zich tot zulk eene inbreuk op den eigendom en de vrijheid zal laten overhalen. Maar, ten andere, gesteld eens, dat zoo ver kwam, welk eene ongeregelde verlichting zou, bij uiteenliggen der erven te Batavia, daarvan het onvermijdelijk gevolg zijn. En hoe zal men de sterkte van het licht bepalen, dat ieder persoon genoodzaakt zou zijn te onderhouden? En hoe meijelijk zou het toezigt zijn en tot hoeveel verwikkelingen het gedurig aanleiding geven? Zeker zou zulk een lumineus iets vreemds en ongehoords in de wereld zijn; maar, om het absurde, achten wij het eene verdere overweging niet waard. Wat schiet er dan eindelijk over? Wel — gasverlichting.

Batavia, in al hare uitgestrektheid door gas te verlichten, hoe zou dat mogelijk zijn? Die uitgestrektheid van zooveel, zooveel mijlen verbaast in het eerst, maar bij eenig eenvoud-

vroeger bedroeg: 250.000.000,00
 250.000.000,00
 250.000.000,00

Flag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
N. L.	bark	Kas Balhain	Said M. bin Oem. Asegal Soerabaya	Gezagvoerder
"	"	Ellen	F. A. P. Wenthilt	B. Kopersmit en co.
"	"	Idra Koelmann	Hadjie Aboebakar	Gezagvoerder
"	schoer.	Hap Eeng	Tan Kia	"
"	"	Hoat Goan	Mohamat Said	"
Ned.	bark	Ehze Henriette	P. J. Deterding	Mac. Neill en co.
"	"	Fop Smie	L. Hoefman	B. Kopersmit en co.
"	"	Stad Zierikzee	D. Ochtman	"
"	"	Berh. Hert. v. Saxon Weiman	P. M. Hazewinkel	"
"	"	Broderode	J. L. van Waning	Darsop en co.
"	"	Zeevaart	H. G. Biethorst	"
"	schip	Kaap Hoorn	L. J. Dik	"
"	"	Cadsendria	J. A. C. Gerlach	"
Hamb.	"	Geestemunde	M. Kuhlken	Stammet Brook en Veeckens
Siam.	bark	Kiem Hohle	Ong Tjan	Singapore Gezagvoerder
"	"	Kiem Hong Tjaij	Njoe Katjauw	"
"	"	Goan Bo	Geel Na	"
Bremer.	"	Masij	T. Schwartzje	China Warmuth en co.

Aangekomen Schepen te Soerabaja.

Datum	Flag	Namen der Schepen	Gezagsvoerder	Van
Mei 4	Eng.	bark Helen Lindsay	R. H. Goble	Adelaide
" 5	N. I.	" Sara Eleonora	D. Schuylmer	Batavia
" 6	"	" Little Tot	Kajtoong	Pasoeroean
" 7	"	" Djeilanie	Said Moh. bin Alie	Batavia
" 8	"	" Fathool Salam	Hadjie Abdul Karim	Passeer
" 9	Ned.	schip Diligence	L. Smit	Batavia
" 10	N. I.	schoen. Hing Thaj	Amat	Balie (Beliling.)
" 11	"	" Carolina	Ijan	Pasoeroean
" 12	"	" Bella	Jono	"

Vertrokken Schepen van Soerabaja.

Datum	Flag	Namen der Schepen	Gezagsvoerder	Naar
Mei 5	Hamb.	schip Horizont	E. Becker	Nederland
" 6	N. I.	bark Voolkooseroor	Sech Abd. b. Osm. Bahasoan	Sandelhout (Eiland)
" 7	N. I.	brik Jeannette Maria	H. Hulstijn	Sampit (Banjerm.) via Sum.
" 8	"	" L'Esperance	W. A. S. Valberg	Banjeremassing
" 9	N. I.	schoen. Hiatlie	Ong Songhie	Balie (Padang.)
" 10	Eng.	bark Henrij Winch	T. R. Cottam	Singapore
" 11	"	schip Agamemnon	R. Thomson	Sjdney
" 12	N. I.	" Gertrude	J. M. Söbels	Pat. Sum. Wijnk.
" 13	"	bark Menado	A. Couteron	Banjeremassing
" 14	"	" Aldjoesoor	Said Hamza bin Noch	Cheribon via Sum.

In lading liggende schepen te Soerabaja.

Flag	Namen der schepen	Gezagsvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsch	Digna	J. L. de Haan	Nederland	Fraser Eaton en co.
"	Goede Verwachting	van Lindonk	"	"
"	Nicot	J. Ames	Amsterdam	P. Kervel en co.
"	Java Koerier	de Weerd	"	"
Engelsch	Harvest Home	Wright	China	Mc. Mill. Marten en co.
Nederlandsch	Eclipse	Doekten	Nederland	B. Kopersmit en co.
"	Factory	Jansen	"	J. F. van Leeuwen en co.
"	Willem Kroonp. der Nederl.	Zettler	"	Schimmelpenninck en co.
Ned. Ind.	Sara Eleonora	Schuylmer	"	"
"	Stooms. Macassar	Schmit	Moluccos	B. Kopersmit en co.
Nederlandsch	Henriette	H. J. Chevallier	Batavia	Schimmelpenninck en co.
Ned. Ind.	Foolkool Hair	S. M. b. S. Aboebakar Samarang en Sumanap	"	Gezagsvoerder

Marktprijzen te Batavia 19 Mei 1858.

Koffij, Java f 26,— geene voorraad prijs nominaal.
 — Padang f 25,— geene afdoeningen.
 Rijst, witte f 140,— à 180,— per koyang (1ste kwal.) w. voorr.
 — f 130,— à 140,— per koyang (2de kwaliteit)
 — Carga f 120,— à 130,— schaarsch.
 Suiker, witte No. 16 f 16,—
 Wisselkoers op Holland, à pari.
 op Engeland f 11,75 p. St.
 Gouvernment geen papier.

te Soerabaya, 13 Mei 1858.

Suiker No. 16 per picol f 16½.—
 Koffij per picol f 26,—
 Rijst carga per koyang f 170,— à 180,—
 — witte — 225,— à 240,—
 Koehuiden per 100 st. — 250,— à 300,—
 Wisselkoers — 100,—

te Pasoeroean, 22 Mei 1858.

Suiker No. 16 f 17½.—
 Koffij f 45,— in detail.
 Rijst (witte) per koyang f 210,— à 215.—
 id. (carga) — 180,—
 Olie (klapper) — picol — 20,—
 d. i. (katjang) — — 16,—
 Wisselkoers pari.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 4 tot en met den 6 Mei 1858.

AANVOER.

Van de Lampongs per prauw Tjemplongs, gez. Mail.

1 koi. dammer, 1 do. gomelatiek. Gezagsvoerder.
 Van Banjeremassing via Samarang per N. I. bark Fatahool Moebarak, gez. Kassan.
 35000 boss. rotting. Gezagsvoerder.
 80 tonn. steenkolen. Gouvernment.
 Van Banjeremassing per N. I. bark Adinan, gez. Hadjie Moh. Yasin.
 590 boss. rotting, 20910 ps. kadj. matten, 8700 do. mal. do. 250 planken, 9 pic. was. Sahabodien.
 Van Pasoeroean per Ned. bark Concurrent, gez. de Wit, agt. van Ommeren Rueb en co.
 300 kn. gember, 100 pic. sapanhout, 200 do. rotting, 7038 do. suiker, 40 do. tin, 5000 ps. huiden, 3080 pic. koffij.

UITVOER.

Naar Padang per N. I. bark Soetan Iskander, gez. Zoutman, agt. Tolson Hunt en co.

233 pic. ijer, 6 bn. calicos, 1 kt. broekenstoff., 5 do. salem-poris, 1 do. cotonetten, 60 vn. meel, 200 tobb. staal. uit entrep. E. Moormann en co.
 300 pic. ijer, 100 tobb. staal, 1 kt. goud en zilverdraad. Busing Schröder en co.
 200 pic. ijer, 50 kn. staal. Metzendorff Wilmans en co.
 29 kn. cognac, 5 do. koperdraad, 259 pic. ijer, 6 kn. manufact., 5 do. parapluïen. C. Bahre en G. Kinder.
 10 kn. gedr. katoen, 5 do. shirtings. uit entrep. Burt Myrtle en co.
 70 vn. spijkers. Arnold Jn.
 24 roll. matten. Dümmler en co.
 2 kn. sigaren, uit entrep. McLaine Watson en co.
 36 kn. wijn, 2 do. zuren, 3 do. vruchten, 1 do. krenten, 1 do. banket, 1 do. mosterd, 1 do. pruimen, 5 do. siropen, 3 do. provisien, 2 do. cognac, 12 do. champagne. John Pryce en co.
 50 md. min. water. Engelhard en co.
 33 coll. meubelen, 1 do. schilderijen. van Ommeren Rueb en co.
 60 pic. notenmuzikaat. Paine Stricker en co.
 13 kn. sarongs, 13 md. aardewerk, 1 do. slendangs, 3 bn. gev. katoen. Agenten.
 2 kn. sarongs, 2 do. tjelies, 7 do. doeken. Purvis en co.
 10 kn. glaswerk, 1 do. parapluïen, 1 do. parasols, 1 do. mous-selines, 20 do. wijn, 1 do. foulards, 5 do. chitzen. uit entrep. Pandel en Stiehaus.
 3 bn. spanish shipes. N. H. M.
 50 kn. wijn, 8 do. sardijntjes, 25 do. champagne, 25 do. bier, 20 vaten do. 25 ks. sla olie. Casaleite en co.
 1 kt. linnen, 3 va. gedr. vruchten, 1 kt. honden, 1 do. pape-terien, 2 do. leder, 1 do. schoenen, 52 do. glas, 7 do. ijzer-werk, 3 do. 2 kn. confituren. uit entrep. Hauger en Schuurman.
 Naar Samarang per Ned. bark Cadsandria, gez. Gerlach, agt. Landberg Bezout de Bie en co.

496 keld. genever. Reynst en Vinju,
 1 kt. diversen. J. Cesar en co.
 3373 ps. steenen. Dümmler en co.
 1000 ks. zeep, 3 pijs. mader. van Slooten Morgan en co.
 14 kn. vruchten, 9 va. hagel, 13 ks. olijven, 4 keld. traan, 1 kt. provisien, 24 coll. nachtpiegels, 25 kn. suija, 3 do. verf, 9 do. geleijen, 3 do. medicijnen. uit entrep. aan liet en ter Gouw
 5 kn. kain pandj., 1 do. gedr. katoen, 1 do. fluweel, 1 do. cotonetten, 2 do. broekenstoff., 8 do. glazen pannen, 2 do. 40 do. cognac, 12 vn. wijn, 100 keld. genever. uit entrep. E. Moormann en co.

15 coll. manufact., 6 kn. ijzerwerk, 2 do. katoen, 1 do. zijden goederen, 1 bl. laken, 15 vn. cognac, 2 kn. hoeden. uit entrep. C. Bahre en G. Kinder.
 8 ozh. wijn. Adam en co.
 150m. sigaren, 2 kn. diversen, 3 coll. machinerien. McLaine Watson en co.

Naar Sumbawa per N. I. bark Fathua Seroer, gez. Sech Aljuffrie.
 1 bl. garen. Aan boord gebleven lading van Kottee.
 3000 ps. sp. matten. Sech Ashmat bin Talip.
 Naar China per Ned. schip Zwallow, gez. Bloem, agt. Hauger en Schuurman.
 60 pic. rotting, 500 do. rijst, 1 kt. eau de cologne, 8 roll. zeildoek, 1 kt. regaal. uit entrep. Agenten.
 75 pic. rijst. Awan Alak.
 1 keld. zuren. Aan boord gebleven lading.

Naar China per Ned. schip Karel August, gez. Huizer, agt. Hauger en Schuurman.
 140 pic. rotting, 3000 do. rijst, 2 kn. madapoll., 40 pic. triepaug, 15 do. medicijnen, 70 ps. buffelhuiden. Han Mjoa.
 783 pic. rijst, 2 kn. madapoll. Tan Hengpang.
 50 catt. vogelnestjes. Thio Liong.
 4 kn. grein. uit entrep. T. Crona van der Beek en co.
 4 bn. polimieten. uit entrep. Engelhard en co.
 13 coll. manufact. uit entrep. Tolson Hunt en co.
 400 ps. sp. matten. Tjoe Hekjoen.

Naar Nederland per Ned. schip Herman de Ruyter, gez. Feijnt, agt. de Weerd Ruyl en co.
 4926 pic. suiker. Fraser Eaton en co.
 3279 pic. tabak, 3 kn. Jap. goederen. Adam en co.
 120 pic. rotting. Ruyl Cramer en co.
 555m. sigaren. Gebr. van Delden.
 716 ps. buffelhuiden, 194 do. koehuiden, Holger van Dungen.
 200 pic. tin. N. H. M.

Naar Singapore per Eng. schip Elisa Thornton, gez. Maxwell, agt. Martin Dyce en co.
 53 legg. arak, 161 pic. gean. huiden, 90100 ps. mal. stokken, 193 pic. gomelatiek, 13 do. foelie, 380 do. gomodammer, 357 do. rotting. Agenten.
 1 kt. kramen, 3 va. zout. uit entrep. E. Moormann en co.
 1152 tobb. staal. uit entrep. C. Bahre en G. Kinder.
 12 coll. manufact. uit entrep. Fitzsain Syme en co.
 275 keld. genever. uit entrep. Reynst en Vinju.
 50 va. boter. uit entrep. Landberg Bezout de Bie en co.
 3 kn. manufact., 2 do. goederen. uit entrep. Borneo Company Limited.
 7 kn. manufact. uit entrep. B. van Leeuwen en co.
 1 kt. schoteltjes. Burt Myrtle en co.
 187 ks. brandy, 2 do. Jap. goederen. Joakim.
 12 ks. kaas. Paine Stricker en co.
 6 kn. Jap. goederen. van Slooten Morgan en co.
 100 ankers. 23 coll. manufact. Aan boord gebleven lading van Engeland.

Aan en Uitvoer te Samarang van den 22 April tot en met den 6den Mei 1858.

AANVOER.

Van Sumanap per N. I. brik Nessree Madjid, gez. Said Aijdroos bin Moh. Alhabasij.
 100 knij zout. Gouvernment.
 f 1000 zily. sp. matten en 1 pak Eng. kleedjes. Gezagsvoerder.
 Van Banjeremassing en Kottee per N. I. bark Fatahool Moebarak, gez. Kassan.
 Lading voor Banjeremassing.
 50 tonn. steenkolen. Gouvernment.
 Lading van Kottee.
 35,000 boss. bindrotting en 9 pic. was. Order.
 Van Muntok over Cheribon per N. I. schoener Louise, gez. Lim Boengiok.
 f 2100 ps. zily. sp. matten. Gezagsvoerder.
 Van Batavia per N. I. bark Alnoer, gez. Sech Awab bin Awab Said.
 Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 8 Mei 1858 No. 37.
 Van Sumanap per N. I. bark Kas Balhair, gez. Said Moh bin Omar Segaf.
 575 knij zout. Gouvernment.
 16 tonn. klapp. olie. Gezagsvoerder.
 Van Nederland en Batavia per Ned. bark Elise Henriette, gez. P. J. Deterding.
 Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 12 Mei 1858 No. 38.
 Van Indramajoe per N. I. bark Ellen, gez. F. A. P. Wentholt.
 3001 pic. rijst. van Maanen en co.

UITVOER.

Naar Macassar, Timor, de Molucco's en Soerabaja per N. I. stoomb. Ambon, gez. F. Hugenholtz.
 15 pic. witte anijzaad, 1 kt. sarongs en kleedjes, 4 ps. Arab. tulbanden. Sech Abot bin Awab Badjanis.
 8 kn. zijveren, 470 kisten en 100 va. kop. munt. Gouvernment.
 Naar Padang over Batavia per N. I. stoomb. Palembang, gez. Roseboom.
 Lading voor Batavia.
 1918 pd. indigo, 1 kt. scharnieren en 1 do. manufact. B. Kopersmit en co.
 1 haudchais, 2 pakk. monsters, 3 kn. slendangs en 2 do. hoofddoeken, 4 do. chitzen. uit entrep. Dorrepaal en co.

Aan- en Uitvoer te Soerabaja van den 21 April tot en met den 4den Mei 1858.

Van Nederland en Batavia per Ned. schip Factory, gez. Jansen.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 1 Mei 1858 No. 37.
 Van de Moluccos per N. I. stoomb. Macassar, gez. Schmidt.

10 kn. wijn. Krueer von Oven en co.
 330 pic. was, Mc. Millan Marten en co.
 57 pic. was, 34 kajoe poetie olie. div. Arabieren.
 3 pic. was. Nash.
 Van Indramajoe per Ned. schip Eclipse, gez. C. J. Doeksen.

9790 pic. rijst. Order.
 Van Banjeremassing per N. I. bark Sultan Alam, gez. Said Aloewie Alhabasij.

9233 st. maloeke matten, 32940 kadj. do. 240 do. planken. Gezagsvoerder.
 Van Liverpool en Batavia per Ned. Willem Kroonp. der Nederlanden, gez. Zeltsler.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 17 April 1858 No. 37.
 Van Macassar per Ned. schip Elisabeth Jacobs, gez. Lucas.

3 kn. gebl. neteldoek, 1 do. doeken, 5 do. blaauw net, 1 do. zijden randen, 73 pic. was, 628 do. rotting.
 Van Melbourne per Oostenr. schip Splendido, gez. V.
 100 tross. Man. touw. Gezagsvoerder.
 Van Macassar en Timor Koepang per N. I. bark Jranette Maria, gez. J. van Hulstijn.

600 pic. rotting, 51 do. was. N. H. M.
 15 paarden, 16 dz. roode vischjes. Gezagsvoerder.
 222 pic. tarwe. Lim Pikaioe.

Van Banjeremassing per N. I. schoener Machmoed, gez. Mohamat Maluk.
 9380 st. kadj. matten, 6180 do. maloeke do. 75 kn. dammer, 1 pic. zw. do. 2 do. was. Gezagsvoerder.

Van l'orneo per N. I. schoener Allauf, gez. Sech Alie bin Achm. Baussen.
 12100 boss. rotting. Gezagsvoerder.

UITVOER.

Naar Samarang, Batavia en Singapore per N. I. bark Ararat, gez. J. H. Wijngaarden.

1 kt. en 1 vt. lampen, 200 pic. lange peper. Thomas.
 210 pic. lange peper. Johan.

50 ks. comp. kaarsen. P. Kervel en co.
 90 pic. lange peper, 1 kt. lijnwaden en kleinigheden. div.
 Naar Palembang, Boender en Samarang per Eng. schip Alhamadanie, gez. Said Ismail b. H. Alhabasij.

1 kt. geweren. Mc. Millan Marten en co.
 Naar Amsterdam per Ned. schip Herman de Ruyter, gez. P. J. Feijnt.

4328 pic. suiker. Fraser Eaton en co.
 3280 pic. tabak, 3 kn. Jap. goederen. Adam en co.
 120 pic. rotting. Ruyl Cramer en co.

111 pakk. Jav. sigaren. Gebr. van Delden.
 910 ps. koe en buffelhuiden. Holger van Dungen.
 Naar Nederland via Batavia per Ned. schip Tollens, gez. T. van Rossen.

6002 pic. suiker, 877 schuitjes tin. N. H. M.
 Naar de Moluccos en Sumanap per Eng. schoener Clipper, gez. Eschautier.

3 kn. geweren. Krueer von Oven en co.
 1 kt. gev. katoen, 2 do. geweren, 4 do. kapmessen, 30 crepe kruid, 1 kt. Ben. amfoen. Mc. Millan Marten en co.

1 kt. coralen. P. B. van Leeuwen en co.
 Naar Singapore per Eng. schip Soyal Shiphordes, gez. D. Napier.

77 pic. lange peper. Fraser Eaton en co.
 Naar Balie per N. I. schip Fathool Nassar, gez. Said Moh. bin Hassan Aogaf.

1 kt. chitzen, 2 do. Ben. amfoen. Mc. Millan Marten en co.
 1 bl. madapoll. Wm. Mathieu en co.

1 kt. manufact. Sech Ashmat Basidilla.
 Naar Nederland per Ned. schip Whampoa, gez. D. van der Hoff.

477 schuitjes tin, 100 pic. rotting, 4416 do. koffij, 271 suiker. B. Kopersmit en co.

1220 pic. suiker. N. H. M.
 2 kn. naturalien. Gebr. van Delden.

Naar Hongkong per Eng. schip Harvest Home, gez. W. Wright.

995 pic. rijst, 301 do. katjang. Major Matson en co.

149 pic. rotting. Fraser Eaton en co.
 Naar Nederland, Pasoeroean en Samarang per Ned. schip Admiraal Jan Eversten, gez. Tekelenburg.

1173 schuitjes tin, 320 pic. noten, 268 do. foelie, 250 rotting. N. H. M.

Naar Sandelhout Eiland per N. I. bark Falkus Jessoer, gez. Sech Abd. bin Osman.

1 kt. madapoll., 1 do. gedr. katoen. Mc. Millan Marten en co.
 1 kt. geweren. Krueer von Oven en co.

10 pic. koperwerk en kleinigheden. div. Arabieren.

Naar Nederland en Tjilatjap per Ned. schip Vereeniging, gez. E. Groeneveld.

1 reiswagen. P. Vader.
 1171 schuitjes tin, 400 pic. rotting. N. H. M.

Naar Nederland per Ned. schip Elisabeth Jacobs, gez. J. G. Lucas.
 2250 pic. koffij. N. H. M.

Aangekomen Passagiers te Batavia van den 13den tot en met den 18den Mei 1858.

Met het Eng. schip Balnaguth, kap. M. Leod den Ha M. Millan en 3 kinderen van Glasgow.

Met de Ned. Ind. bark Marianne Antoinette, kap. Winter, hh. Bijleveld, Mr. Harencarspel, Mevr. Manorigerode en Mevr. Vriese van Samarang.

Met het Eng. schip William, kap. Milton 359 Chinesen Hongkong.

Met de Ned. Ind. bark Bima, kap. Goesti Tahir, 9 schip-kelingen van het Ned. schip Gorinchem van Banjeremassing Makassar.

Met de Ned. Ind. bark Batavia, kap. Tjio Kossing, Mevr. Van Angelbeek met kind en Vank van Pecalongan.

Met de Ned. Stoomboot Samarang Packet kap. C. Loos, luit. kolonel Happé en echtg., de off. van Ges. Lindgreen Jonckma, de hh. Patche, Hultner, Tonaj, Brillman, Van Meulen, Mevrouw Van Ommeren, ter Meulen, Barkeij en deren, benevens Z. M. troepen van Samarang.

Met het Ned. schip Stad Assen, kap. H. J. Haverbult, de luit. der Inf. J. J. G. Hennequin detach. Komdt., medegale de 1ste luit. der Inf. C. Metzler en de 2de luit. der Inf. L. H. J. Bariej, de officieren van Gez. 3de kl. H. W. Sinning, C. W. F. Torman en 95 onderofficier en maanschappen Amsterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia van den 13den tot en met den 18den Mei 1858.

Met de Ned. bark Tollens, kap. T. Van Rossen, de heer H. Peter, F. B. C. Cramerus en fam., W. F. Ingram, K. J. Berg, Meijufv. Vinck, 2 kinderen van den heer Graafland inlandsche vrouw naar Nederland.

Met de Ned. Ind. bark Ararat, kap. J. H. Van Wijngaarden de heer H. J. Dillman naar Singapore.

Met de Ned. bark Wilhelmina, kap. J. T. Ihnen, de heer H. Doornik naar Nederland via Tjilatjap.